

Ο πρώτος μήνας του ρωμαϊκού έτους ονομάστηκε Μάρτιος (Martius), παίρνοντας το όνομα του θεού Mars (μετονομασία του ελληνικού Άρη). Επειδή ο Άρης, πριν να γίνει θεός του πολέμου, είχε τελείως αντίθετες ιδιότητες ανάμεσα στις οποίες και η διόλου πολεμική της «ευετηρίας» (της δύναμης που έκανε την χρονιά να πάει καλά). Φυσούσε μαζί με τους ανοιξιάτικους ανέμους πάνω από τους αγρούς και βοηθούσε γη, δέντρα και φυτά να βλαστήσουν.

Κατά πάσα πιθανότητα, το όνομα του θεού Άρη προέρχεται από τις Αρές, τις Σεμνές Δίκες, κατοπινές Ερινύες που προσωποποιούσαν τις τύψεις και ονομάζονταν και Ευμενίδες: Ήταν, όπως ήδη αναφέρθηκε, οι Τισιφώνη, Μέγαιρα και Αληκτώ, γριές με φρικιαστική όψη, με φίδια αντί για μαλλιά κι αναμμένες δάδες στα χέρια, με τις οποίες μαστίγωναν τα θύματά τους. Όπως το νερό που δίνει ζωή, προσωποποιήθηκε σε Ωκεανό και μετουσιώθηκε σε θεό (Ποσειδώνα), έτσι και η άγρια βία που αφαιρεί την ζωή προσωποποιήθηκε αρχικά για να καταλήξει στον θεό Άρη.

Πριν να γίνει θεός του πολέμου για τους Έλληνες, ο Άρης ήταν ενσάρκωση της βίας και της οργής των άγριων λαών της Θράκης και δε φαίνεται να είχε μεγάλη σχέση με τη μεταμέλεια και τον έλεγχο της συνειδησης. Τον λάτρευαν με ανθρωποθυσίες και σ' αυτή τη συνήθεια ίσως να οφείλεται ο μύθος που ήθελε τον γιο του από την Κυρήνη, Διομήδη, να τρέφει με ανθρώπινη σάρκα τα άλογά του. Ο Διομήδης ήταν βασιλιάς των Βιστόνων της Θράκης κι έριχνε τους ξένους να τους φάνε τα άλογά του, τα οποία ο Ηρακλής μετέφερε στις Μυκήνες, στα πλαίσια των άθλων του. Πριν από τη μεταφορά, ο ημίθεος έδωσε τον ίδιο τον Διομήδη τροφή στα άλογα, που κατά κάποιον άλλον μύθο δεν ήταν παρά οι κακομούτσουνες ανθρωποφάγες κόρες του βασιλιά.

Ένας άλλος γιος του Άρη (από την Χρύση, εγγονή του Ετεοκλή, βασιλιά του Ορχομενού), ο Φλεγύας, ήταν παππούς του Ασκληπιού και βασιλιάς των Λαπιθών. Θεωρείται ότι αυτός κατέβασε τους Θεσσαλούς στη Βοιωτία κι αναφέρεται ως αρχηγός λαού ληστών που κατατρομοκρατούσαν τη Στερεά Ελλάδα αλλά αφανίστηκαν από τον θεό Απόλλωνα με σεισμούς και κεραυνούς, επειδή σύλησαν και τους Δελφούς.

Κι ένας τρίτος, ο Κύκνος, δρούσε στη Μακεδονία και στη Θεσσαλία, κυρίως ως ληστής ανάμεσα στα Τέμπη και τις Θερμοπύλες, όπου σκότωνε κόσμο για φτιάξει με τα κρανία τους ναό αφιερωμένο στον πατέρα του. Τον σκότωσε κι αυτόν ο Ηρακλής, όπως ο Θησέας

εξολόθρευε τα παιδιά του Ποσειδώνα. Κι αυτό μας κάνει να υποθέσουμε πως ο θεός Άρης ήταν το στεριανό ομόλογο του θεού της θάλασσας: Μια θεότητα που απηχούσε τον παλιό κόσμο και πέρασε στον νέο, όταν η γειτονιά μας άρχισε να χτίζεται. Άλλωστε, δύσκολα μπορεί να βρεθεί παιδί του Άρη που να μην είχε κακό τέλος, ενώ η λατρεία του στη Σπάρτη, την Αρκαδία, τη Βοιωτία και τη Θεσσαλία διέφερε πολύ από το θρακικό πρότυπο.

(τελευταία επεξεργασία, 2 Ιανουαρίου 2021)